

Vergaderjaar 2020–2021

35 552 (R2148)

Wijziging van de Paspoortwet in verband met de uitvoering van Verordening (EU) 2019/1157 van het Europees parlement en de Raad van 20 juni 2019 betreffende de versterking van de beveiliging van identiteitskaarten van burgers van de Unie en van verblijfsdocumenten afgegeven aan burgers van de Unie en hun familieleden die hun recht van vrij verkeer uitoefenen (PbEU 2019, L 188) (uitvoering verordening identiteitskaarten)

Nr. 5

VERSLAG

Vastgesteld 9 oktober 2020

De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken, belast met het voorbereidend onderzoek van dit wetsvoorstel, heeft de eer als volgt Verslag uit te brengen van haar bevindingen.

Onder het voorbehoud dat de regering op de gestelde vragen en de gemaakte opmerkingen tijdig en genoegzaam zal hebben geantwoord, acht de commissie de openbare beraadslaging over dit wetsvoorstel voldoende voorbereid.

Inhoudsopgave

	blz.
1. Inleiding	1
2. De inhoud van het wetsvoorstel	2
3. Geografische toepasbaarheid verordening	2
4. Verhouding tot hoger recht en nationale regelgeving	2
5. Gevolgen	3

1. Inleiding

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel inzake wijziging van de Paspoortwet ter uitvoering van de verordening van de Europese Unie inzake identiteitskaarten (EU 2019/1157). Met de verordening wordt het verplicht om ook op de Nederlandse identiteitskaarten twee vingerafdrukken op te nemen. Graag willen zij de regering daar een aantal vragen over stellen. Allereerst merken deze leden op dat zij het verbeteren van de veiligheid in en bij de grenzen van de Europese Unie door middel van de aanpak van fraude met identiteitskaarten een goede zaak vinden. Dat steunen zij dan ook.

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het voorstel tot wijziging van de Paspoortwet. Deze leden onderschrijven de doelen van de EU-Verordening, namelijk enerzijds het verbeteren van de veiligheid in en bij de grenzen van de EU door middel van de aanpak van fraude met identiteitskaarten en verblijfsdocumenten en anderzijds het faciliteren en stimuleren van de uitoefening van het recht op vrij verkeer van EU-burgers en hun gezinsleden. Deze leden hebben over het voorliggende wetsvoorstel nog enkele vragen.

De leden van de GroenLinks-fractie hebben kennisgenomen van het wetsvoorstel waarmee uitvoering wordt gegeven aan de betreffende EU-verordening. Deze leden hebben nog enkele vragen aan de regering hierover.

2. De inhoud van het wetsvoorstel

Verschijningsplicht aanvraag identiteitskaart

De leden van de GroenLinks-fractie begrijpen dat bij het aanvragen van een paspoort of een identiteitskaart, maar ook bij bijvoorbeeld een rijbewijs, het logisch is dat de betreffende persoon dient te verschijnen zodat de identiteit van de betreffende persoon kan worden vastgesteld. Deze leden hebben evenwel zorgen over deze eis voor personen die wegens ziekte of andere zwaarwegende omstandigheden niet in persoon kunnen verschijnen in bijvoorbeeld een gemeentehuis. Daarom vinden zij het van belang dat er zo snel mogelijk een passend alternatief in alle gemeenten, openbare lichamen en in de andere landen van het Koninkrijk wordt georganiseerd waar iedereen, die een paspoort of identiteitskaart nodig heeft, gebruik van kan maken. Kan de regering toezeggen dat dit spoedig wordt geregeld op zo'n manier dat het voor iedereen een wettelijk recht is?

3. Geografische toepasbaarheid verordening

De leden van de GroenLinks-fractie stellen vragen bij de opmerking van de regering dat de autoriteiten op de eilanden zelf niet hoeven te voldoen aan het Europees recht. Deze leden vragen de regering nog eens specifiek in te gaan op het aspect hoe het Europees recht werking heeft in de bijzondere openbare lichamen en in de andere landen van het Koninkrijk, waar het gaat om situaties waarin Nederlandse voorzieningen, zoals het verstrekken van paspoorten of identiteitskaarten, aan Europees recht zijn gebonden.

4. Verhouding tot hoger recht en nationale regelgeving

Voor de verzameling van biometrische gegevens in het kader van de uitgifte van de identiteitskaart dienen, zo lezen de leden van de CDA-fractie, op basis van artikel 10 van de verordening passende en doeltreffende procedures te worden vastgesteld. De Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken (NVVB) vraagt in haar advies over het wetsvoorstel aandacht voor het probleem dat het afnemen van vingerafdrukken van personen op leeftijd een tijdrovende inspanning is, dikwijls zonder het gewenste resultaat. De NVVB stelt daarom voor dat deze doelgroep ook wordt opgenomen in de regelingen omtrent uitzonderingsposities. Terecht stelt de regering dat dat passende procedures voorhanden dienen te zijn om de waardigheid van de betrokken persoon te eerbiedigen. In de memorie van toelichting (blz. 16) zegt de regering toe, dat bij afwegingen rond deze doelgroep van de expertise van de NVVB en de VNG gebruik zal worden gemaakt. De leden van de CDA-fractie vragen de regering ook de doelgroep zelf bij deze afwegingen te betrekken.

De NVVB adviseert de regering burgers op voorhand duidelijke informatie te verstrekken over de veranderingen die deze Europese verordening met zich meebrengt. De NVVB noemt vraagstukken van privacy, het opslaan van biome-trische gegevens, waarvoor vingerafdrukken gebruikt gaan worden en wat de tijdsplanning is. De regering bevestigt, «dat hier zoals gebruikelijk voor zal worden gezorgd». De leden van de CDA-fractie vragen de regering nader inhoudelijk in te gaan op de communicatie rond dit wetsvoorstel.

5. Gevolgen

De leden van de VVD-fractie merken op dat de toepassing van de verordening een aantal gevolgen heeft. De introductie van een nieuw document gaat ten koste van een restvoorraad blanco Nederlandse documenten. Daarmee zou ongeveer één miljoen euro zijn gemoeid. Hoe kan worden bereikt dat deze voorraad zo klein mogelijk is en er dus minder kosten mee zijn gemoeid? Is op de één of andere manier na te gaan hoeveel aanvragen voor een identiteitskaart er nog gedaan kunnen worden, opdat de restvoorraad zo klein mogelijk wordt gehouden? De leden van de VVD-fractie vragen de regering daar op in te gaan. Gesteld wordt dat de introductie van de vingerafdrukken op de identiteitskaarten zal betekenen dat de leges voor deze kaarten worden verhoogd. Kan worden aangegeven aan welke orde van grootte wordt gedacht, zo vragen de leden van de VVD-fractie.

Voor de groep Nederlanders in het buitenland, die om fysieke dan wel psychische redenen langdurig niet in staat zijn te verschijnen op de aanvraaglocatie, wordt gedacht aan de inzet van een mobiele vingerafdrukopname (MVA). Is bekend hoe andere Europese landen dit gaan doen? Zo ja, kan Nederland daarvan leren? Wat betekent de inzet van deze MVA voor de kosten voor degene die een identiteitskaart aanvraagt? Gaarne krijgen de leden van de VVD-fractie een reactie van de regering.

Uitwisseling certificaten

De leden van de CDA-fractie brengen in herinnering dat in reactie op een eerder verzoek van de Kamer over het gebruik van vingerafdrukken in het Nederlandse paspoort (TK 25 764, nr. 108), de Staatssecretaris heeft aangegeven dat controlerende instanties dienen te beschikken over een digitaal certificaat. De Europese Commissie heeft daarvoor normen gesteld. Zijn er inmiddels door Nederland certificaten aan andere lidstaten verstrekt, zo vragen de leden van de CDA-fractie. Voldoet Nederland inmiddels aan de eisen van de Europese Commissie, zoals voorzien voor 2018?

Financiële gevolgen voor de uitgevende instanties en de burger

De leden van de CDA-fractie wijzen er op dat het gerechtvaardigd aanscherpen van de veiligheidseisen voor identiteitsbewijzen tot kostenstijging zou kunnen leiden. Is dat de verwachting, zo vragen de leden van de CDA-fractie. Welke kosten maken onderdeel uit van de kostprijs van een paspoort en welke niet? Hoe is de verdeling van de kosten tussen het Ministerie van BZK, de gemeenten en de burger voor het ontwerpen, ontwikkelen, produceren, personaliseren en distribueren van reisdocumenten en identiteitskaarten? Worden alle kosten volledig gedekt uit de prijs van het paspoort? Of zijn er ook voorzieningen die niet aan de burger worden doorberekend en die gefinancierd worden door het Rijk of door gemeenten? Kan de regering de kostprijs van een paspoort aangeven per lidstaat van de Europese Unie? Is het juist dat de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens de productie van het Nederlandse paspoort aanbesteedt? Zo ja, op welk moment dient opnieuw aanbesteed

te worden? Hoe verhoudt de noodzaak tot aanbesteding en daarbij het zicht op meerdere geïnteresseerde partijen zich tot het Besluit van de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 3 april 2019 tot geheimverklaring van de opdracht ten behoeve van het ontwerpen, ontwikkelen, produceren, personaliseren en distribueren van reisdocumenten en identiteitskaarten zoals bedoeld in artikel 2 van de Paspoortwet?

De leden van de CDA-fractie constateren dat sommige lidstaten van de Europese Unie van de uitgifte van paspoorten een businessmodel maken, waardoor derdelanders vrije toegang krijgen tot de gehele Europese Unie. Deze leden vragen de regering welke stappen inmiddels zijn gezet om striktere naleving af te dwingen van de voorwaarden voor het uitgeven van paspoorten.

De voorzitter van de commissie,
Ziengs

De adjunct-griffier van de commissie,
Hendrickx